č.j. 5 T 112/2026-53

OKRESNÍ SOUD V KARLOVÝCH VARECH

Moskevská 17, 360 33 Karlovy Vary

tel.: 377867211, e-mail: podatelna@osoud.kva.justice.cz, IDDS: 6wcabsz

Ústavnímu soudu

ÚSTAVNÍ SOUD ČR
Joštova 8, 660 83 Brno
Došlo dne: 20 -10- 2026
5
krát Přílohy:
Vyřizuje:

Naše sp. zn.: 5 T 112/2026
Vyřizuje: Ondřej Fiala
Dne: 16. října 2026

Navrhovatel: **Okresní soud v Karlových Varech**

Další účastníci řízení: **Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky**
Senát Parlamentu České republiky

návrh podle čl. 95 odst. 2 Ústavy
na zrušení § 205 odst. 1 písm. f) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku,
ve znění pozdějších předpisů

Nepředchází

I. Řízení vedené u navrhovatele

1. Navrhovatel projednává pod sp. zn. 5 T 112/2026 návrh na potrestání, jímž je obviněné kladeno za vinu, že dne 30. července 2026 v prodejně JIP v Karlových Varech odcizila pět balení sýra v tvrzené hodnotě 349,50 Kč, prošla platebním prostorem bez zaplacení a po zadržení zboží vrátila. V tomto skutku je spatřován přečin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. f) trestního zákoníku (tzv. recidivní krádež; trestní sazba až 2 roky).

2. Zákonný znak zpětnosti (recidivy) má být dle návrhu na potrestání založen potrestáním obviněné za takový čin v posledních třech letech. Obviněná byla rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 21. prosince 2023, č.j. 6 T 114/2023-83, odsouzena podle tehdejšího § 205 odst. 2 trestního zákoníku (rovněž recidivní krádež; tehdy v přísnější trestní sazbě 6 měsíců až 3 roky) k trestu odnětí svobody v trvání sedmi měsíců, který vykonala dne 29. května 2025. Rozsudek ve věci vedené pod sp. zn. 6 T 114/2023 se týkal recidivní krádeže zboží v hodnotě 1 598 Kč.

II. Napadené ustanovení a jeho relevance pro rozhodovanou věc

3. Napadeným ustanovením je § 205 odst. 1 písm. f) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, podle něhož se přečinu krádeže dopustí ten, kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní a byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.
4. Podle skutkové verze obsažené v návrhu na potrestání činí hodnota odcizených věcí 349,50 Kč. Taková hodnota zjevně nedosahuje hranice škody nikoli nepatrné podle § 138 odst. 1 trestního zákoníku. Návrh na potrestání současně netvrdí a z trestního spisu ani nevyplývá naplnění jiné podmínky trestnosti uvedené v § 205 odst. 1 písm. a) až e) trestního zákoníku.
5. Pokud by skutková verze obsažená v návrhu na potrestání byla prokázána, pak by trestnost jednání byla založena výlučně znakem zpětnosti uvedeným v § 205 odst. 1 písm. f) trestního zákoníku.
6. Podmínka přímé použitelnosti napadeného ustanovení ve smyslu čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky je tak dle názoru navrhovatele splněná.

III. Rozpor § 205 odst. 1 písm. f) trestního zákoníku s principem rovnosti

7. Navrhovatel nezpochybňuje oprávnění zákonodárce reagovat na opakovanou trestnou činnost pachatele přísněji než na původní trestný čin. Recidiva je běžným institutem trestního práva. U řady trestných činů je zohledněna jako okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby nebo jako skutečnost významná při ukládání trestu.
8. Napadené ustanovení má však odlišnou povahu. Předchozí odsouzení nebo potrestání zde nepůsobí jako důvod pro uložení přísnějšího trestu za jednání, které je trestným činem samo o sobě.
9. Napadené ustanovení představuje samostatnou skutkovou podstatu přečinu krádeže. Zakládá trestnost jednání, jež by jinak trestným činem nebylo.
10. Osoba, která si přisvojí cizí věc v hodnotě nikoli nepatrné a nebyla v posledních třech letech za takový čin odsouzena nebo potrestána, se trestného činu nedopustí (za předpokladu nenaplnění jiné podmínky trestnosti uvedené v § 205 odst. 1 písm. b) až e) trestního zákoníku).

11. Osoba, která byla v posledních třech letech za takový čin odsouzena nebo potrestána, je přitom za zcela totožné (u ostatních osob netrestné) jednání trestně odpovědná a spáchá přečin podle § 205 odst. 1 písm. f) trestního zákoníku.
12. Rozdíl mezi oběma skupinami tedy nespočívá v závažnosti aktuálního jednání, ale výlučně v trestní minulosti pachatele.
13. Navrhovatel má za to, že právě tato zákonná konstrukce vyvolává otázku souladu s čl. 1 a čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.
14. Může být trestní minulost pachatele jediným důvodem, pro který se z jednání jinak netrestného stává trestný čin?

A. Řetězení recidivy jako základu trestní odpovědnosti

15. Na nyní projednávané věci lze ilustrovat absurdní důsledek napadené právní úpravy. Zákonný znak podle § 205 odst. 1 písm. f) trestního zákoníku má být u obviněné v nyní projednávané věci naplněn jejím potrestáním v posledních třech letech na základě odsouzení rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 21. prosince 2023, č.j. 6 T 114/2023-83. Toto odsouzení se přitom týkalo jednání spočívajícího v přisvojení si věcí v hodnotě 1 598 Kč, které bylo právně posouzeno podle tehdejšího § 205 odst. 2 trestního zákoníku, tedy rovněž jako recidivní krádež.
16. Podle skutkové verze obsažené v návrhu na potrestání má být nynější trestnost založena odsouzením za jednání, jehož trestnost byla sama založena toliko recidivou a které by jinak vůbec nebylo trestné.
17. Lze si přitom vcelku snadno představit situaci, kdy mnohem více po sobě následujících odsouzení bude spojeno především institutem recidivy, nikoliv závažností jednotlivých skutků samotných. Napadené ustanovení tak umožňuje postupné oslabování vazby mezi trestní odpovědností a závažností aktuálně posuzovaného jednání. Stále větší význam je naopak přikládán trestní minulosti pachatele. Moderní trestní právo je přitom založeno především na odpovědnosti za konkrétní protiprávní jednání.

B. Test proporcionality

18. Napadené ustanovení rozlišuje dvě skupiny pachatelů toliko na základě jejich trestní minulosti. Navrhovatel proto považuje za nutné podrobit napadenou právní úpravu testu proporcionality.
19. Ochrana majetku a prevence opakované majetkové kriminality nepochybně představují legitimní cíle trestní politiky státu.
20. Navrhovatel nezpochybňuje ani to, že přísnější reakce vůči opakovanému páchání majetkové kriminality může být způsobilá k dosažení sledovaného cíle.
21. Ústavní pochybnost však přichází při posouzení potřebnosti a přiměřenosti zvoleného prostředku.
22. Trestní zákoník obsahuje řadu nástrojů umožňujících reagovat na recidivu. Předchozí trestná činnost může být zohledněna při ukládání trestu, při hodnocení osoby pachatele nebo prostřednictvím kvalifikovaných skutkových podstat.
23. Napadené ustanovení oproti tomu stanoví, že samotná existence předchozího odsouzení nebo potrestání postačuje k tomu, aby se jednání jinak netrestné stalo trestným činem.

24. Navrhovatel má za to, že sledovaného cíle lze dosahovat i prostředky méně zasahujícími do principu rovnosti před zákonem, zejména zohledněním recidivy při ukládání trestu nebo jejím zařazením mezi kvalifikační znaky navazující na jednání, které již samo o sobě naplňuje základní skutkovou podstatu krádeže.[1]
25. Napadené ustanovení současně nestanoví žádnou minimální výši škody ani jiný zákonný znak vymezující spodní hranici trestnosti aktuálního jednání.
26. Trestnost je proto založena výlučně na trestní minulosti pachatele.
27. Navrhovatel má za to, že takto intenzivní zásah do principu rovnosti není přiměřený významu chráněného zájmu v případech, kdy předmětné jednání nedosahuje běžné zákonné hranice trestnosti.

C. Předchozí trest již byl vykonán

28. V nyní projednávané věci byl trest uložený rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 21. prosince 2023, č.j. 6 T 114/2023-83 vykonán dne 29. května 2025.
29. Napadené ustanovení tak dopadá i na osoby, které již vykonaly trest uložený za předchozí trestnou činnost a nenacházejí se ve zkušební době podmíněného odsouzení ani v jiném individuálně stanoveném režimu kontroly.
30. Přesto zákon po dobu dalších tří let zachovává zvláštní právní režim, v jehož důsledku je jejich další jednání posuzováno podle přísnější hranice trestnosti.
31. Takovýto režim přitom nevyšel z individuálního rozhodnutí soudu, nýbrž přímo ze zákona.
32. Byl-li pachatel za předchozí trestný čin již potrestán a uložený trest vykonal, považuje navrhovatel za obzvláště sporné, zda lze další snížení hranice trestnosti jeho jednání ospravedlnit pouhým odkazem na předchozí odsouzení.
33. Napadené ustanovení tak v podstatě zachovává recidivní režim i po skončení výkonu trestu, aniž by zákon vyžadoval další individuální posouzení konkrétní osoby a konkrétního případu.

D. Předchozí potrestání za bagatelní recidivní krádež

34. Na projednávané věci lze zároveň dobře vidět zvláštní důsledek napadené právní úpravy. Zákonný znak podle § 205 odst. 1 písm. f) trestního zákoníku má být v nynějším řízení naplněn potrestáním obviněné v návaznosti na její odsouzení rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 21. prosince 2023, č.j. 6 T 114/2023-83.
35. Toto odsouzení se přitom týkalo jednání spočívajícího v přisvojení věcí v hodnotě 1 598 Kč, které bylo právně posouzeno podle tehdejšího § 205 odst. 2 trestního zákoníku, tedy jako recidivní krádež.
36. Podle skutkové verze obsažené v návrhu na potrestání má být tedy nynější trestnost založena odsouzením za čin, jehož trestnost byla sama odvozena od předchozí recidivy.
37. Projednávaná věc tak názorně ukazuje mechanismus napadené právní úpravy, v němž se recidiva nestává pouze důvodem přísnějšího postihu, ale může opakovaně fungovat jako samostatný základ trestnosti dalších, jinak netrestných, jednání.

---

[1] K obdobné argumentaci srov. Jochman, D., *Recidiva jako okolnost zakládající trestní odpovědnost a rovnost před zákonem*, Bulletin advokacie 3/2021; podpůrně též Drápal, J., *Speciální skutkové podstaty pro recidivisty: nepromyšlené a škodlivé*, Legal Data Hub, Studie 1/2022.

E. Důvodová zpráva a subsidiarita trestní represe

38. Důvodová zpráva k zákonu č. 270/2025 Sb. se problematikou opakované krádeže výslovně zabývá a uvádí, že na rozdíl od základní skutkové podstaty krádeže není u opakované krádeže vyžadováno způsobení žádné minimální škody. Současně připouští, že při zanedbatelné hodnotě věci nemusí být ani recidiva pachatele sama o sobě dostatečným důvodem trestnosti činu a že je třeba hodnotit další okolnosti případu.
39. Důvodová zpráva však nevysvětluje, proč je nezbytné zachovat recidivu jako samostatný znak skutkové podstaty zakládající trestnost jednání, které by jinak trestným činem nebylo.
40. Důvodová zpráva přitom odmítá jako „radikální" variantu, podle níž by recidiva byla zohledňována pouze jako obecná přitěžující okolnost, aniž by toto jakkoli vysvětlila. Důvodová zpráva nevysvětluje, proč by nebylo možné sledovaného cíle dosáhnout mírnějším řešením, při němž by byla recidiva zohledňována až ve vztahu k jednání, které samo naplňuje základní skutkovou podstatu krádeže.
41. Důvodová zpráva dále naznačuje možnost korekce příliš tvrdé právní úpravy prostřednictvím § 12 odst. 2 trestního zákoníku.
42. Podle názoru navrhovatele však materiální korektiv (nehledě na jeho spíše zdrženlivé uplatňování v praxi) nemůže odstranit ústavněprávní pochybnost o samotné zákonné konstrukci recidivní krádeže.
43. Navrhovatel přitom s ohledem na jasné znění napadeného ustanovení neshledal možnost ústavně konformního výkladu.
44. Principem subsidiarity trestní represe, v němž se odráží ústavní princip proporcionality, jsou vázány nejen orgány aplikující právo, nýbrž i zákonodárce.
45. Ústavněprávně relevantní otázka v projednávané věci spočívá v tom, zda je přípustné, aby samotná recidiva představovala alternativní základ trestnosti jednání jinak netrestného.
46. Navrhovateli není známo, že by zákonodárce kdy vysvětlil, proč právě kriminalizace bagatelního jednání na základě recidivy představuje nezbytný prostředek k dosažení sledovaného cíle, ani proč by stejného cíle nebylo možné dosáhnout prostředky méně zasahujícími do principu rovnosti před zákonem.

IV. Závěr

47. Ustanovení § 205 odst. 1 písm. f) trestního zákoníku činí z předchozího odsouzení nebo potrestání u skupiny pachatelů samostatný základ trestnosti jednání, které by jinak trestným činem nebylo.
48. Takové rozlišování je podle názoru navrhovatele v rozporu s ústavním pořádkem, především s principem rovnosti před zákonem vyplývajícím z čl. 1 a čl. 3 odst. 1 Listiny a s principem proporcionality podle čl. 4 odst. 4 Listiny.
49. Navrhovatel proto navrhuje, aby Ústavní soud nálezem napadené ustanovení § 205 odst. 1 písm. f) trestního zákoníku zrušil.

V Karlových Varech dne 16. října 2026

Ondřej Fiala
samosoudce